

1880 § 6, 1ste Stykke. At indskrænte Reglen til kun at gælde, hvor Offentliggørelsen i de flere Sprog sker samtidig, vilde imidlertid være ubilligt mod Forfatteren. Der vilde herved udøves et unaturligt Pres paa ham, idet han for at sikre sig Eneret til Oversættelse maatte vente med Værkets Udgivelse, indtil alle Oversættelserne vare færdige, hvilket i mange Tilfælde vilde gøre den tilføjede Beskyttelse ganske illusorisk, allerede fordi en absolut Samtidighed i Udgivelsen vil kunne støde paa uovervindelige praktiske Vanskeligheder. At der overhovedet sættes en Frist, inden hvilken Oversættelsen skal være udkommen, for at Forfatteren kan bevare Oversættelsesretten, er udelukkende begrundet deri, at man bør sikre sig, at Forfatteren ikke hindrer Oversættelse til et nyt Sprog — særlig dansk — ud over en vis rimelig Tid. Derfor maa Oversættelse være frit tilladt, naar Forfatteren ikke inden en vis Frist selv besørger en saadan. Denne Frist er i Overensstemmelse med, hvad der er vedtaget, af Folketingets Udvalg fastsat til 1. Mar., medens den i det senest fremsatte Forslag var sat til 10 Mar.

Enkelte fremmede Love forbeholde særlig Forfatteren Oversættelsesret, naar Værket først er udkommet i et dødt Sprog, jfr. norsk Lov § 15 b og tysk Lov af 11. Juni 1870 § 6 a¹⁾, men hertil ses der ikke at være nogen rimelig Grund.

Med Hensyn til de enkelte Paragraffer bemærkes følgende:

Til §§ 1 og 2.

I disse Paragraffer er det søgt at angive Forfatterrettens Genstand og Indhold i al Almindelighed. Den gældende Ret indeholder ingen saadan samlet almindelig Udtalelse, men i Overensstemmelse med nyere fremmede Love er det fundet rigtigt straks at præcisere Lovens Standpunkt over for dette Fundamentalspørgsmaal ved en direkte Udtalelse herom. At denne Hovedregel er udtalt i 2 Paragraffer, skyldes sproglige Hensyn. Naar Reglen skal være tilstrækkelig omfattende og dog ikke holdes i rent abstrakte Udtryk, er det ikke muligt at formulere den i een Bestemmelse, for saa vidt denne skal fremtræde i en rimelig sproglig Form. At udtale Reglen rent abstrakt har den Ulempe, at en saadan Affattelse paa Grund af Usikkerheden i vor Retsterminologi — navnlig angaaende Omfanget af Begrebet

„Forfatterret“ — vilde give Anledning til megen Tvivl om, hvad Reglen omfattede. I de Love, der udtale Reglen ganske abstrakt, er det ogsaa altid fundet nødvendigt at tilføje særlige Regler om Musikværker, Tegninger o. s. v. Men da vindes intet ved en saadan Affattelse.

Den i § 1 som 2det Stykke foreslaaede Tilføjelse stemmer i det væsentlige med Folketingsudvalgets Endringsforslag. Foruden nogle rent sproglige Endringer er det dog fundet rigtigt i Stedet for Udtrykket „uden dramatisk Udstyr“ at indsætte Ordene „der ikke har Karakteren af dramatisk Opførelse“, idet det ikke er Bessaffenheden af det benyttede Udstyr, men Fremstillingens hele Karakter, der i denne Henseende bør være afgørende.

Ordene „foran Værket“ have Hensyn til Værker, der ere optagne i Tidsskrifter eller andre Samlinger, idet det i saa Fald ikke vil være naturligt paa Titelbladet at tage Forbehold med Hensyn til en enkelt Del af Samlingen. Den hele Bestemmelse hviler paa den Betragtning, at Forfatterne kun undtagelsesvis kunne antages at have nogen Interesse i at modsætte sig Oplæsning eller Fremvisning, og at det derfor af Hensyn til den almindelige Folkeoplysnings Tarv er naturligere i disse saa Tilfælde at paalægge Forfatteren den Pligt at tilkendegive saadant, fremfor i de almindelige Tilfælde at nødvendiggøre en Henvendelse til ham om et Samtykke, der dog ikke vil blive nægtet. Denne Betragtning kan formentlig ikke ganske afvises, og Hensynet til Forfatteren kan næppe vække Betænkeligheder overfor den foreslaaede Regel, da han jo altid ved Forbehold kan sikre sig.

Den i § 2 under Litra b foreslaaede Regel om, at Komponisten maa tage særligt Forbehold angaaende Retten til offentlig Udførelse, stemmer med den af Folketingsudvalget foreslaaede Endring. Udvikelsen er ganske svarende til den ved § 1 2det Stykke foretagne. Det har navnlig været Meningen at fastslaa, at en scenisk Opførelse, f. Eks. af et enkelt Akt af en Opera ikke er tilladt, men at det kun er Udførelse paa Koncerter og lignende, som i Mangel af Forbehold skal staa aaben for alle.

I § 2c er udtalt, at Reglen ogsaa gælder plastiske Afbildninger. Efter Lov 29de December 1857 § 9 var dette Spørgsmaal tvivlsomt; men der er ingen Grund til, at disse Afbildninger ikke skulle nyde godt af den her hjemlede Beskyttelse. At matematiske Tegninger og Afbildninger særlig ere nævnte, betegner ingen Forandring i den gældende Ret.

¹⁾ Bestemmelserne i § 6 b og c høre paa Grund af Reglen i samme Lovs § 15 ikke herhen.